pila faraónova dcera, aby se omývala v Nilu, a její
divky se procházely podél Nilu. Vtom uviděla
v rákosí ošatku a poslala svou otrokyni, aby ji při-
nesla. 6Otevřela *ji* a spatřila dítě, plačícího chlap-
ce. Bylo jí ho líto a řekla: „Je z hebrejských dětí."
7Jeho sestra se faraónovy dcery otázala: „Mám jít
a zavolat kojnou z hebrejských žen, aby ti dítě od-
kojila?" 8Faraónova dcera jí řekla: „Jdi!" Děvče
tedy šlo a zavolalo matku dítěte. 9Faraónova dcera
jí poručila: „Odnes to dítě, odkoj mi je a já ti za-
platím." Žena vzala dítě a odkojila je. 10Když dítě
odrostlo, přivedla je k faraónově dceři a ona je
přijala za syna. Pojmenovala ho Mojžíš[b] *(to je Vy-
tahující).* Řekla: „Vždyť jsem ho vytáhla z vody."
11V oněch dnech, když Mojžíš dospěl, vyšel ke
svým bratřím a viděl jejich robotu. Spatřil nějaké-
ho Egypťana, jak ubíjí Hebreje, jednoho z jeho
bratří. 12 [11b]Rozhlédl se na všechny strany, a když
viděl, že *tam* nikdo není, ubil Egypťana a zahrabal
do písku. 13 [12]Když vyšel druhého dne, spatřil
dva Hebreje, jak se rvali. Řekl tomu, který nebyl
v právu: „Proč *chceš* ubít svého druha?"
14 [13]Ohradil se: „Kdo tě ustanovil nad námi za ve-
litele a soudce? Máš v úmyslu mě zavraždit, jako
jsi zavraždil toho Egypťana?" Mojžíš se ulekl a ře-
kl si: „Jistě se o věci *už* ví!" 15 [14]Farao o tom
vskutku uslyšel a chtěl dát Mojžíše zavraždit. Ale
Mojžíš před faraónem uprchl a usadil se v midján-
ské zemi; posadil se u studny. 16 [15]Midjánský
kněz měl sedm dcer. Ty přišly, vážily vodu a plnily
žlaby, aby napojily stádo svého otce. 17[16]Tu přišli
pastýři a odháněli je. Ale Mojžíš vstal, ochránil je
a napojil jejich stádo. 18 [17]Když přišly ke svému
otci Reúelovi[c], zeptal se: „Jak to, že jste dnes při-
šly tak brzo?" 19 [18]Odpověděly: „Nějaký Egypťan
nás vysvobodil z rukou pastýřů. Také nám ochot-
ně navážil vodu a napojil stádo." 20 [19]*Reúel* se ze-
ptal svých dcer: „Kde je? Proč jste tam toho muže
nechaly? Zavolejte ho, ať pojí chléb!" 21 [20]Mojžíš
se rozhodl, že u toho muže zůstane, a on mu dal
svou dceru Siporu *za manželku.* 22 [21]Ta porodila
syna a *Mojžíš* mu dal jméno Geršom *(to je Hostem-
-tam).* Řekl: „Byl jsem hostem v cizí zemi."
23 [22]Po mnoha letech egyptský král zemřel, ale
Izraelci vzdychali a úpěli v otročině *dál.* Jejich vo-
lání o pomoc vystupovalo z té otročiny k Bohu.
24 [23]Bůh vyslyšel jejich sténání, Bůh se rozpomněl
na svou smlouvu s Abrahamem, Izákem a Jáko-
bem, 25 [24]Bůh na syny Izraele pohleděl, Bůh se
k nim přiznal.

Setkání s Hospodinem

Hospodin posílá Mojžíše, aby vyvedl soužený Boží lid z Egypta.

3 1Mojžíš pásl ovce svého tchána Jitra, midján-
ského kněze. Jednou vedl ovce až za step
a přišel k Boží hoře, k Chorébu. 2Tu se mu ukázal
Hospodinův posel v plápolajícím ohni uprostřed
trnitého keře. *Mojžíš* viděl, jak keř v ohni hoří, ale
není *jím* stráven. 3Řekl *si:* „Zajdu se podívat na
ten veliký úkaz, proč keř neshoří." 4Hospodin vi-
děl, že odbočuje, aby se podíval. I zavolal na něho
Bůh zprostředku keře: „Mojžíši, Mojžíši!" Odpo-
věděl: „Tu jsem." 5Řekl: „Nepřibližuj se sem! Zuj
si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda
svatá." 6A pokračoval: „Já jsem Bůh tvého otce,
Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův."
Mojžíš si zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohle-
dět. 7Hospodin dále řekl: „Dobře jsem viděl ujař-
mení svého lidu, který je v Egyptě. Slyšel jsem
jeho úpění pro *bezohlednost* jeho poháněčů. Znám
jeho bolesti. 8Sestoupil jsem, abych jej vysvobodil
z moci Egypta a vyvedl jej z oné země do země do-
bré a prostorné, do země oplývající mlékem a me-
dem, na místo Kenaanců, Chetejců, Emorejců, Pe-
rizejců, Chivejců a Jebúsejců. 9Věru, úpění Izrael-
ců dolehlo nyní ke mně. Viděl jsem také útlak, jak
je Egypťané utlačují. 10Nuže pojď, pošlu tě k fara-
ónovi a vyvedeš můj lid, Izraelce, z Egypta." 11Ale
Mojžíš Bohu namítal: „Kdo jsem já, abych šel
k faraónovi a vyvedl Izraelce z Egypta?" 12Odpo-
věděl: „Já budu s tebou! A toto ti bude zname-
ním, že jsem tě poslal: Až vyvedeš lid z Egypta,
budete sloužit Bohu na této hoře."
13Avšak Mojžíš Bohu namítl: „Hle, já přijdu
k Izraelcům a řeknu jim: Posílá mě k vám Bůh va-
šich otců. Až se mě však zeptají, jaké je jeho jmé-

[b]H. Mošé = Vytahující (aktivní participium), ale patrně jde o pohebrejštěný tvar egyptského jména, jež se vyskytuje u mnoha jmen faraónů ve smyslu ‚syn', tj. některého božstva, v daném případě patrně božského Nilu. Aktivní tvar hebrejské podoby jmena naznačuje spasitelny zasah Hospodinův, který Mojžíše činí zachráncem lidu; ‚vytahuje' jej z egyptského ohrožení (sr 1,16).
[c]Podání sz zachovalo jméno Mojžíšova tchána nejednotně (:: 3,1 aj.; sr Nu 10,29, pozn. j).

(10))Sk 7,21 *(11nn)*)Sk 7,23nn Žd 11,24n *(14)* :Sk 7,35 *(15)* :Gn 24,11 29,2 *(18)* Nu 10,29 ::Ex 3,1 4,18 18,1nn Sd 1,16 4,11 *(21)* Ex 18,2 ::Nu 12,1 *(22)* :Sd 18,30 ::Ex 4,20 18,3 1Pa 23,15)Sk 7,29 *(23)* :Jk 5,4 *(24)* Ž 105,8; Gn 15,18 26,3 28,13n 46,3n
(3,1nn))Sk 7,30—34 *(1)* Ex 4,18 18,1 ::2,18 Nu 10,29 Sd 1,16 4,11; Ex 18,5 24,13 1Kr 19,8 *(2)* :Gn 16,7 22,11.15 Nu 22,22nn Sd 6,11n 13,3; Dt 33,16 *(4)* :Gn 22,11 *(5)* :Joz 5,15; :Gn 28,17 *(6)* Gn 28,13)Mt 22,32 Mk 12,26 L 20,37; :1Kr 19,13 *(7)* Ex 2,23 :Neh 9,9 Ž 106,44 *(8)* Ex 6,6; 13,5 Lv 20,24 Nu 13,27 Dt 26,9 *(11)* Ex 4,10 :Sd 6,15 1S 18,18 2S 7,18 Jr 1,6 *(12)* :Gn 28,15 31,3 :Dt 31,8.23 Sd 6,16 Jr 1,8 *(13)* :J 17,6.26

no, co jim odpovím?" 14Bůh řekl Mojžíšovi:
„JSEM, KTERÝ JSEM[d]." A pokračoval: „Řekni
Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám." 15Bůh
dále Mojžíšovi poručil: „Řekni Izraelcům toto:
»Posílá mě k vám Hospodin, Bůh vašich otců,
Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.« To
je navěky mé jméno, jím si mě *budou* připomínat
od pokolení do pokolení. 16Jdi, shromažď izrael-
ské starší a pověz jim: »Ukázal se mi Hospodin,
Bůh vašich otců, Bůh Abrahamův, Izákův a Jáko-
bův, a řekl: Rozhodl jsem se vás navštívit, *vím,* jak
s vámi v Egyptě nakládají, 17a prohlásil jsem: Vy-
vedu vás z egyptského ujařmení do země Kenaan-
ců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Chivejců a Je-
búsejců, do země oplývající mlékem a medem.«
18Až tě vyslechnou, půjdeš ty a izraelští starší
k egyptskému králi a řeknete mu: »Potkal se s ná-
mi Hospodin, Bůh Hebrejů. Dovol nám nyní ode-
jít do pouště na *vzdálenost* tří dnů cesty a přinést
oběť Hospodinu, našemu Bohu.« 19Vím, že vám
egyptský král nedovolí jít, leda z donucení. 20Pro-
to vztáhnu ruku a budu bít Egypt všemožnými svý-
mi divy, které učiním uprostřed něho. Potom vás
propustí. 21Zjednám tomuto lidu u Egypťanů pří-
zeň. Až budete odcházet, nepůjdete s prázdnou.
22*Každá* žena si vyžádá od sousedky a spolubydlí-
cí stříbrné a zlaté ozdoby a pláště. Vložíte je na své
syny a dcery. Tak vypleníte Egypt."

Vyslání do Egypta

Mojžíš se vymlouvá, Hospodin jej poslání nezbaví. Na cestě do Egypta se utká s Hospodinem a potká s Aronem.

4 1Mojžíš však znovu namítal: „Nikoli, neuvěří
mi a neuposlechnou mě, ale řeknou: Hospo-
din se ti neukázal." 2Hospodin mu řekl: „Co to
máš v ruce?" Odpověděl: „Hůl." 3*Hospodin* řekl:
„Hoď ji na zem." Hodil ji na zem a stal se *z ní*
had. Mojžíš se dal před ním na útěk. 4Ale Hospo-
din Mojžíšovi poručil: „Vztáhni ruku a chyť ho za
ocas." Vztáhl tedy ruku, uchopil ho a v dlani se
mu *z něho* stala hůl. 5„Aby uvěřili, že se ti ukázal
Hospodin, Bůh jejich otců, Bůh Abrahamův, Bůh
Izákův a Bůh Jákobův." 6Dále mu Hospodin řekl:
„Vlož si ruku za ňadra." Vložil tedy ruku za ňadra.
Když ruku vytáhl, byla malomocná, *bílá* jako sníh.
7Tu poručil: „Dej ruku zpět za ňadra." Dal ruku
zpět za ňadra. Když ji ze záňadří vytáhl, byla opět
jako *ostatní* tělo. 8„A tak jestliže ti neuvěří a neda-
jí na první znamení, uvěří druhému znamení.
9Jestliže však neuvěří ani těmto dvěma znamením
a neuposlechnou tě, nabereš vodu z Nilu a vyleješ
ji na suchou zemi. Z vody, kterou nabereš z Nilu,
se stane na suché zemi krev." 10Ale Mojžíš Hospo-
dinu namítal: „Prosím, Panovníku, nejsem člověk
výmluvný; nebyl jsem dříve, nejsem ani nyní, když
ke svému služebníku mluvíš. Mám neobratná ústa
a neobratný jazyk." 11Hospodin mu však řekl:
„Kdo dal člověku ústa? Kdo působí, že je *člověk*
němý nebo hluchý, vidící nebo slepý? Zdali ne já,
Hospodin? 12Nyní jdi, já sám budu s tvými ústy
a budu tě učit, co máš mluvit!" 13Ale *Mojžíš* odmí-
tl: „Prosím, Panovníku, pošli si, koho chceš." 14Tu
Hospodin vzplanul proti Mojžíšovi hněvem a řekl:
„Což nemáš bratra Árona, toho lévijce? Znám *ho,*
ten umí mluvit. Jde ti už naproti a bude se srdečně
radovat, až tě uvidí. 15Budeš k němu mluvit a vklá-
dat mu slova do úst. Já budu s tvými ústy i s jeho
ústy a budu vás poučovat, co máte činit. 16On bu-
de mluvit k lidu za tebe, on bude tobě ústy a ty bu-
deš jemu Bohem. 17A tuto hůl vezmi do ruky; bu-
deš jí konat znamení."
18Mojžíš odešel a vrátil se ke svému tchánu Ji-
trovi. Řekl mu: „Rád bych šel a vrátil se ke svým
bratřím, kteří jsou v Egyptě, a podíval se, zda ještě
žijí." Jitro Mojžíšovi odvětil: „Jdi v pokoji."
19Hospodin pak řekl Mojžíšovi *ještě* v Midjánu:
„Jen se vrať do Egypta, neboť zemřeli všichni, kte-
ří ti ukládali o život." 20Mojžíš tedy vzal svou ženu
a syny, posadil je na osla a vracel se do egyptské
země. A do ruky si vzal Boží hůl. 21Hospodin dále
Mojžíšovi poručil: „Až se vrátíš do Egypta, hleď,
abys před faraónem udělal všechny zázraky, jimiž
jsem tě pověřil. Já však zatvrdím jeho srdce a on
lid nepropustí. 22Potom faraónovi řekneš: Toto
praví Hospodin: Izrael je můj prvorozený syn.
23Vzkázal jsem ti: Propusť mého syna, aby mi
sloužil. Ale ty jsi jej propustit odmítl. Za to zabiji
tvého prvorozeného syna."
24Když se na cestě chystali nocovat, střetl se
s ním Hospodin a chtěl ho usmrtit. 25Tu vzala Si-

[d]Jiní překládají: „Budu, který budu" s výhledem na konečné Hospodinovo vítězství. Spíše však jde o to ujistit lid bezprostřední Hospodinovou přítomností a jeho pohotovostí k pomoci. Jméno Jahve (jež nahrazujeme českým Hospodin) vždycky připomínalo Izraeli Boha blízkého, Spasitele.

(14) :Ex 6,3 Iz 42,8 Mal 3,6 Zj 1,4.8 *(15)* Ž 135,13 Oz 12,6 *(16)* Ex 4,29; :Gn 50,24 L 1,68 *(18)* Ex 4,31; 7,16; 5,1.3; Nu 23,3 *(19)* Ex 5,2.4 *(20)* Ex 12,30n *(21)* Gn 15,14 *(22)* Ex 11,2n 12,35n
(4,3) Ex 7,9n *(5)* :Ex 19,9; 3,6.16 *(6)* :Nu 12,10 *(9)* Ex 7,17—20. *(10)* Ex 3,11; 6,12.30 :Jr 1,6 *(11)* Ž 94,9 :Iz 35,5n *(12)* :Dt 18,18 Iz 50,4 Jr 1,9 Mt 10,19 *(15)* :Nu 22,38 23,5.12.16 Iz 51,16 *(16)* Ex 7,1 *(17)* Ex 7,15 *(18)* Ex 3,1; :Gn 30,25 1Kr 11,21 *(19)* :Gn 31,3; :Mt 2,20; :2S 4,8 *(20)* ::Ex 18,2—4 *(21)* Ex 9,12 10,27 11,10 14,4.8.17; :7,3.13.22 Dt 2,30 Ř 9,18 *(22)* Oz 11,1 :Dt 32,6 *(23)* Ex 11,5 12,29 *(24)* :Gn 32,25n Nu 22,22nn